

Catagrafiile Vistieriei. Aşa cum am văzut mai sus, în cursul anilor 1832, 1833 și 1834 s-au petrecut o serie întreagă de reîntoarceri peste Dunăre ale unor băjenari români și bulgari, ca și fuga unor pămînteni. În același timp au mai sosit și băjenari noi, dar numărul lor a fost relativ redus¹. Care este numărul băjenarilor care au trecut peste Dunăre și cîți au rămas în Țara-Românească pînă în toamna anului 1833? La aceste întrebări, oricare ar fi cifrele de care ar trebui să ținem seamă, calculele Vistieriei rămîn totuși cele mai apropiate de adevăr. Din fericire, în acest sens s-au păstrat unele cifre. Arătăm mai sus că la începutul lunii august Kiselef a cerut Vorniciei dinlăuntru aceste date. Din ele rezultă, la 17 august 1833, că de la 1 mai 1828 au trecut în Țara Românească 5 848 de familii² de băjenari, dintre care 1 796 se reîntorseseră. După aceste calcule urma ca la 17 august cifra celor rămași să fie de 4 052. Kiselef era însă înștiințat că la aceeași dată se mai aflau doar 3 872 de familii. De bună seamă, diferența de 180 de familii reprezenta numărul celor morți, fugiți, neînregistrați etc.

În 1834, împlinindu-se cei trei ani de scutire totală, Vistieria a trecut la alcătuirea unei catagrafii speciale a băjenarilor care, cu începere de la 1 ianuarie același an, urmau să plătească dările pe jumătate. Aceste catagrafii, alcătuite pe județe, ne arată numărul de băjenari rămași în țară după această dată. Pentru județul Ilfov posedăm două catagrafii. Cea dintîi a fost trimisă Vorniciei la 8 martie 1834 și din ea rezultă că la această dată se aflau aici 889 de familii de băjenari cu 3 858 de inși³. Cea de-a doua, trimisă la 17 aprilie 1834, are două părți, și anume: prima parte în care se dă numărul celor care nu mai plăteau dări din diferite cauze (se întorseseră peste Dunăre, se mutaseră în alte sate, erau în vîrstă înaintată sau femei văduve), iar alții muriseră între timp. Totalul lor se ridică la 388 de capi de familie. A doua parte cuprinde pe cei ce urmau să plătească dările pe jumătate, în total 917 familii. Toate aceste catagrafii arată numele capilor de familie, locul de unde au venit (de peste Dunăre) și meseria ce o au⁴. După cum se vede, diferențele dintre cele două catagrafii sînt neînsemnate. Cifra totală din cea de-a doua este mai mare doar cu 28 de familii (917 față de 889), pentru cele 38 de așezări omenești în care se stabiliseră băjenarii în jud. Ilfov. De astă dată au fost trecuți toți băjenarii — indiferent dacă erau bulgari sau români — veniți de peste Dunăre sau chiar din Transilvania. Numărul acestora din urmă este însă foarte mic (22 de familii). Mai mare ceva este numărul românilor veniți de peste Dunăre. Imensa majoritate o formează aici băjenarii bulgari.

Din nefericire, nu toate catagrafiile trimise Vistieriei de către ocîrmuirile județelor au fost alcătuite cu grijă. Unele sînt incomplete, altele parțiale, revenindu-se apoi cu corectări, adaosuri sau scăderi. Totuși, ele formează în bună

¹ Pentru cele 55 de familii venite în jud. Ialomița în 1832, vezi mai jos p. 115. Pentru alte familii, venite în 1833, vezi Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 5 740/1834, f. 236 și 1 079.

² Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 3 201/1831, f. 1 092—1 095. După catagrafia din 1831, numărul băjenarilor era însă de 5 249, ceea ce înseamnă că 599 de familii trecuseră în țară după executarea acestui recensămînt. Astfel de treceri sînt constatate și documentar. Vezi Arh. st. Buc., dos. 3 201/1831, f. 21, 754 și 1 154; dos. 3 178/1831, f. 594; dos. 5 725/1834, f. 178—179 ș.a.

³ Această catagrafie a fost publicată de Romanski, *op. cit.*, p. 405—443.

⁴ Catagrafia din aprilie 1834 este inedită. Vezi Arh. st. Buc., *Vistieria*, dos. 5 725/1834, f. 122—148.